

عنوان مقاله:

بررسی تحلیلی روش شناسی هرمنوتیکی رویکرد تفسیری به دین و فرهنگ (با نظر بر آرای دین شناسانه ی کلیفورد گبرتز)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات ادیان و عرفان تطبیقی، دوره 8، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

مجتبی زروانی - نویسنده مسئول، دانشیار، گروه ادیان و عرفان تطبیقی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

سمیه زارعی - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد، ادیان و عرفان تطبیقی، گروه ادیان و عرفان تطبیقی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر به این پرسش که روش انسان شناسی تفسیری کدام است و رویکرد اصلی این دیدگاه در بررسی پدیده‌های انسانی بالاخص پدیده های دینی چه چیزی است می پردازد و ضمن نظر بر ماهیت انسان شناسی تفسیری و ارائه تعریفی جامع از این دیدگاه به تبیین بن مایه های آن در ساحت فلسفی می پردازد. روش این نوشتار مبتنی بر رویکرد توصیفی تحلیلی و در مواردی تحلیلی محتوایی است. انسان شناسی تفسیری یا نمادین از شاخه های انسان شناسی فرهنگی آمریکایی است که در قرن بیستم در آمریکا پا به عرصه ظهور گذاشته و با ارائه تعریف خاصی از فرهنگ بر فهم معنا از خلال نمادها و آیین ها تاکید دارد. مقاله با اشاره کوتاهی به چیستی رویکرد انسان شناسی تفسیری کلیفورد گبرتز -مهم ترین نماینده رویکرد تفسیری- و تعریفی که وی از فرهنگ و دین ارائه می کند، در بخشی تفصیلی ابتدای این رویکرد بر هرمنوتیک فلسفی و تقابل آن با رویکردهای پوزیتویستی در علوم انسانی را نشان داد و وجوه مختلف این تقابل و ابتنا را کاویده و نشان می دهد که گبرتز به عنوان یک مردم شناس و دین شناس فرهنگی با الهام از اصول هرمنوتیکی، به تاویل و فهم معنای دین و فرهنگ روی آورده و رویکرد تفسیری خویش در دین شناسی و مردم شناسی را با الهام از این مبانی قوام بخشیده است. درواقع با تعریف فرهنگ به مثابه یک متن، عناصر هرمنوتیکی چون تمرکز بر تاویل و معنا، تاکید بر تاریخ و هستی تاریخی، تمرکز بر وجوه درونی تجربه آدمی و روش های درونی، تاکید بر مولفه های زبانی و نماد و نشانه، فهم در سایه ی ارجاع جزء به کل و کل به جزء به اضممار و تصریح، مبنای منظر گبرتز در مطالعات فرهنگ و دین است.

کلمات کلیدی:

روش شناسی رویکرد تفسیری، معنا، نماد، هرمنوتیک فلسفی، دین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2043481>

